

Afghanistan

 Norge går sterkt inn for en helhetlig, økt og bedre koordinert internasjonal innsats i Afghanistan. Afghansk eierskap tillegges stor vekt. Det overordnede målet er å bidra til en varig og stabil fred i et land der den politiske og sikkerhetsmessige situasjonen fortsatt er meget ustabil.

Til tross for store framskritt siden Talibans fall høsten 2001, er det fremdeles behov for gjenoppbygging og utvikling. Mer enn halvparten av landets befolkning er fattige, en femdel har svak matvaresikkerhet og daglig returnerer et stort antall afghanere fra naboland. Høsten 2006 forårsaket tørke en forverret humanitær situasjon. ISAF-styrkens tilstedeværelse har bidratt til stabilitet i deler av landet, men sikkerhet er fortsatt en stor utfordring. Alvorlige trefninger mellom afghanske og internasjonale sikkerhetsstyrker og Taliban sommeren og høsten 2006, spesielt i sørlige deler av landet, demonstrerte dette. Narkotikaøkonomien florerer, korrupsjon er en alvorlig utfordring og rettsvesenet er svakt. Dette begrenser befolkningens tillit til afghanske myndigheter og svekker mulighetene for positiv utvikling i forhold til menneskerettigheter, likestilling og investeringsklima.

Utviklingssamarbeidet generelt

Nødhjelp og humanitær bistand er betydelig og utgjør rundt 25 prosent av total norsk bistand. Det langsiktige norske utviklingssamarbeidet er konsentrert om statsbygging og god forvaltning, utdanning og landsbygging. Styrking av kvinners rettigheter og deltakelse i samfunnet vektlegges. Tiltak innen styresett og fattigdomsbekjempelse ses i sammenheng med bekjempelse av narkotikaøkonomien, der kriminelle nettverk og konsekvenser strekker seg helt til Norge. Afghanske planer og prioriteringer er retningsgivende for all norsk innsats.

Afghanistan er en av de største mottakerne av norsk bilateral bistand. Det langsiktige utviklingssamarbeidet er konsentrert om statsbygging og god forvaltning, utdanning og landsbygging.

Foto: Petter Bauck

Styresett og menneskerettigheter

  Styrking og forbedring av afghanske myndigheters evne til å ivareta befolkningens behov er blant hovedmålene for norsk innsats. Norge har bidratt til å få i gang et institutt for utdanning av ledere innen offentlig administrasjon, det er også satt i gang et program gjennom FNs utviklingsprogram UNDP for styrking av provinsmyndighetenes kompetanse. Norge inngikk i 2006 en treårig avtale for fortsatt budsjettstøtte gjennom et Verdensbankstyrt flergiverfond, ARTF (Afghan Reconstruction Trust Fund). Midler fra fondet brukes i henhold til afghanske prioriteringer. Når det gjelder menneskerettigheter støtter Norge den uavhengige afghanske menneskerettsorganisasjonen AIHC, med tre millioner kroner pr. år. Norsk støtte til FNs utviklingsfond for kvinner, UNIFEM, har bidratt til økt kvinnelig deltakelse i beslutningsprosesser på alle nivåer i samfunnet. Norge har også støttet prosjekter for yrkesopplæring og for psykososial hjelp til kvinner som er utsatt for vold.

Utdanning

 I dag går seks millioner barn på skole i Afghanistan. Dette er 1,1 millioner flere enn i 2005. To millioner av skolebarna er jenter, en betydelig økning siden Talibans fall. Støtte til utdanning gjøres i henhold til myndighetenes nasjonale utdanningsplaner. Budsjettstøtten gjennom ARTF har bidratt til å betale lønninger for lærere i hele landet. Norge har også bidratt til bygging av 70 nye skoler og til at ytterligere 246 skoler er klare til bruk. I tillegg har 26 000 lærere, hvorav 10 300 kvinner, fått opplæring. Gjennom norske frivillige organisasjoner har Norge også bidratt til å bygge elleve skoler, hvorav åtte i den nordlige Faryabprovinsen hvor Norge har en betydelig tilstedeværelse. Støtte gjennom UNICEF har ført til at 50 000 flere barn fikk skolegang, 62 000 lærere fikk opplæring og skolemateriell ble delt ut til 2,7 millioner barn.

Afghanistan

Landsbygdutvikling

Norge bidrar til det nasjonale landsbygdutviklingsprogrammet National Solidarity Program. Programmet har støttet opprettelsen av omlag 16 500 lokalsamfunnskomiteer som har utviklet omlag 16 000 lokalt baserte utviklingsplaner. Programmet har et særskilt fokus på landbruksutvikling og fattigdomsreduksjon på landsbygda. Tilbakevendte flyktninger møter store utfordringer og Norge har støttet byggingen av 500 husly i Faryab-provinsen. I tillegg er det gjennom frivillige organisasjoner gjennomført prosjekter innen jordbruk, infrastruktur, markeds-tilgang, mikrofinans og husdyrhold.

Økt narkotikaproduksjon er et stort problem i Afghanistan. Norge bidrar på forskjellige måter til at bønder skal kunne finne alternative leveveier. Yrkesopplæring innen jordbruk og husdyrhold er sentralt i dette arbeidet. Norge støtter også prosjekter innen enkel solcellebasert energi i tre provinser.

I Afghanistan bidrar Norge bl.a. til opprettelsen av lokalsamfunnskomiteer og utarbeiding av lokale utviklingsplaner. Arbeidet fokuserer særlig på landbruksutvikling og fattigdomsreduksjon på landsbygda. Foto: Petter Bauck

Fakta

Anslått folketall: 29,9 millioner

Brutto nasjonalinntekt/innb. (2005):

Ikke tilgjengelig (MUL)

Økonomisk vekst BNP pr. år 2003-05: Ikke tilgjengelig

Økonomisk struktur, som andel av BNP (2005):

Jordbruk 36%, industri 24%, tjenester 39%

Underernæring blant barn under 5 år (2004): 39%.

Tall over 30% regnes som svært høyt og er en sterk indikator på fattigdom

Indeks for menneskelig velferd (HDI) Nivå 2004:

Ikke tilgjengelig

Barnedødelighet, per 1000 (2004): 165.

Endring 1990-2004: -3

Mødre dødelighet per 1000 fødsler (2000): 19

Hiv-smittede, andel av befolkningen 15-49 år (2005): 0,1%

Barn i barneskolen: Ikke tilgjengelig

Analfabeter blant 15-24 år (2004): 65,7%

Antall jenter i forhold til 100 gutter under utdanning (2005) i barneskole (primær)/ ungdomsskole og videregående skole (sekundær)/høyere (tertiær): 59/33/28

Kvinneandel i parlamentet (2006): 27,3%

Skogareal (endring 1990-2005, negative tall betyr avskoging i prosent): -35%

Vernet areal for biologisk mangfold (2005): 0,3%

Korruptjonsnivå i følge TIs persepsjonsindeks (2006): Ikke tilgjengelig for 2006. 2005: 2,5. Indeksen måler oppfatningen av korrupsjon. Den går fra 10 til 0, hvor 10 er helt rent og 0 er helt korrupt

Spesielt sårbart land, i følge OECD/DAC (2006): Ja

Forsvarsutgifter, som andel av BNP: Ikke tilgjengelig

Bistandsnivå, per innbygger (2005): Ikke tilgjengelig

Bistand som andel av BNI: 37,8%

Samlet norsk bistand: 415,463 millioner kroner (unntatt kap.post 167 "Flyktningetiltak i Norge, godkjent som utviklingshjelp")

Mer informasjon:

Den norske ambassaden i Kabul: www.norway.org.af

Utenriksdepartementets landside for Afghanistan:

www.landsider.no/land/afghanistan

Norad: www.norad.no

Bilateral bistand (ekskl. kap.post 167¹⁾) til Afghanistan fordelt på ulike kanaler, 2006 (NOK 1000)

Bistandskanal	Total	% av samlet
Stat-til-stat med mer ²⁾	28 930	7,0 %
Norsk NGO	111 460	26,8 %
Lokal NGO	3 550	0,9 %
Internasjonal NGO	19 763	4,8 %
Nordisk forskningsinstitusjon/stiftelse	5 240	1,3 %
Multi-bilateral ³⁾	246 520	59,3 %
Totalt	415 463	100,0 %

1) Kap.post 167 "Flyktningetiltak i Norge, godkjent som utviklingshjelp"

2) Herunder offentlige institusjoner, departement, konsulenter, privat sektor etc.

3) Øremerket bistand kanalisert gjennom multilaterale organisasjoner

Bilateral bistand¹⁾ (ekskl. kap.post 167²⁾) til Afghanistan fordelt på resultatområder, 2006 (NOK 1000)

Resultatområder	Total	% av samlet
Helse, utdanning og annet innen sosial sektor	56 557	13,6 %
Økonomisk utvikling og handel	182 707	44,0 %
Godt styresett	76 867	18,5 %
Miljø og energi	1 700	0,4 %
Nødhjelp og annet uspesifisert	97 632	23,5 %
Totalt	415 463	100,0 %

1) Inkl. multi-bilateral bistand

2) Kap.post 167 "Flyktningetiltak i Norge, godkjent som utviklingshjelp"